מא א מיי' פ"א מהל' מגלה הל' ג סמג עשין מד"ס ד טוש"ע א"ח סימן תרפז סעיף א:

מב ב מיי' פ"ג מהל' חנוכה הלכה ט :

מג ג טוש"ע א"ח סימן תקפח סעיף א :

מד ד מיי' פ"ז מהלכות לולב הלכה י סמג עשין מד טוש"ע א"ח סימן תרנב סעיף א:

מה ה מיי' פ"ג מהל' תפלה הלכה ה סמג עשין יט טוש"ע א"ח סימן רפו סעיף א:

מו ו מיי' פ"ד מהלכות מעשה הקרבנות הל' ו סמג עשין קפג :

מז ז מיי' פ"ב מהלכות עבודת יוה"כ הל' ז:

מח ח מיי' פ"א מהל' מעשר שני הל' ד :

מט ט מיי' פ"ב מהל' עבודת יוה"כ הלכה ז :

[וע"ע תוספות פסחים פא. ד"ה אי נמי וכו']

נ י מיי' פ"ד מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ו סמג עשין קפג :

[שבת לד:]

נא כ מיי' פ"ד מהל' סוטה הלכה ב סמג עשין נו :

[וע"ע תוספות פסחים ב. ד"ה והא]

נב ל מיי' פ"י מהלכות רוצח הלכה ה סמג עשין עח :

נג מ מיי' פ"א מהל' טומאת צרעת הלכה ג סמג עשין רלו ורלז :

נד נ מיי' פ"ז מהלכות תמידין ומוספין הל' ז סמג עשין קנט :

נה ס ע מיי' פ"ד מהל' מעשה הקרבנות הל' ו סמג עשין קפג :

נו פ מיי' פ"ב מהלכות עבודת יוה"כ הל' ו :

נושא/מבנה ◇ מקורות למצמוץ השחר נחשב "יום"

נושא/מבנה ①-Ⓘ = "כל היום/לילה כשר" כשימות של מצות שנוהגות ב-דוקא ביום II בלילה

נושא מקורות שיהיו מצות של יום הנעשים בשמי דוקא ביום

ספירה ביממא היא : וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר : מנהני מילי? אמר רבא דאמר קרא °ויקרא אלהים לאור יום *למאיר ובא קראו יום , אלא מעתה ולחשך קרא לילה [למחשיך ובא קרא לילה] והא קיי"ל דעד צאת הכוכבים לאו לילה הוא, אלא אמר רבי זירא מהכא *°ואנחנו עושים במלאכה וחצים מחזיקים ברמחים מעלות השחר עד צאת הכוכבים ואומר °(*והיה) לנו הלילה (*למשמר) מאי ואומר? וכ"ת משעלה עמוד השחר לאו יממא ומכי ערבא שמשא ליליא ואינהו מקדמי ומחשכי ת"ש (*והיה) לנו הלילה משמר והיום מלאכה : **מתני'** *כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל ולתקיעת שופר *ולנטילת לולב ולתפלת המוספין ולמוספין ולוידוי הפרים ולוידוי מעשר ולוידוי יוהכ"פ לסמיכה לשחיטה לתנופה להגשה לקמיצה ולהקטרה למליקה ולקבלה ולהזיה ולהשקיית סוטה ולעריפת העגלה ולטהרת המצורע *כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואברים *זה הכלל: דבר שמצותו ביום כשר כל היום דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה : **גמ'** מנלן? דאמר קרא והימים האלה נזכרים ונעשים לקריאת ההלל דכתיב °ממזרח שמש עד מבואו (*רבי יוסי) אומר °זה היום עשה ה' ולנטילת לולב דכתיב °ולקחתם לכם ביום הראשון ולתקיעת שופר דכתיב °יום תרועה יהיה לכם ולמוספין דכתיב °דבר יום ביומו ולתפלת המוספין כמוספין שויוה רבנן, ולוידוי פרים דיליף כפרה-כפרה מיום הכפורים דתניא *גבי יוה"כ °וכפר בעדו ובעד ביתו בכפרת דברים הכתוב מדבר וכפרה ביממא הוא דכתיב °ביום הזה יכפר עליכם : ולוידוי מעשר וכו' : דכתיב °ואמרת לפני ה' אלהיך בערתי הקדש מן הבית וסמיך ליה היום הזה ה' אלהיך מצוך : לסמיכה ולשחיטה: דכתיב °וסמך... ושחט וכתיב בה בשחיטה °ביום זבחכם, ולתנופה דכתיב °ביום הניפכם את העומר ולהגשה דאיתקש לתנופה דכתיב °ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאות והניף..והקריב, ולמליקה ולקמיצה ולהקטרה ולהזיה, דכתיב °ביום צוותו את בני ישראל ולהשקיית סוטה *אתיא תורה-תורה: כתיב הכא °ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת וכתיב התם °על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט

מה

בראשית א · נחמיה ד · שם · תהלים קיג · שם קיח · ויקרא כג · במדבר כט · ויקרא כג · ויקרא טז · שם · דברים כו · ויקרא ג · שם · שם כג · במדבר ה · ויקרא ז · במדבר ה · דברים יז

קמ"ל · כיון דהאי אחד לאחד משום ספירה היא מדוגמת ספירת ז', כל ספירה דימאמא היא דכתיב וספרה לה שבעת ימים (ויקרא טו): **מקדמי** · מקדימין : **מחשכי** · מעריבין : **ת"ש (והיה) לנו הלילה למשמר והיום למלאכה** · ש"מ כל זמן שעסוקים במלאכה קרי יום ולא קדמותא וחשכותא : **מתני' כל היום כשר** · ואע"ג דקיימא לן* זריזין מקדימין למצות דכתיב וישכם אברהם בבקר (בראשית כב) אפילו הכי כשר כל היום : **לוידוי פרים** · פר העלם דבר של צבור ופר כהן משיח שמתודין עליו חטא שהביאוהו עליו כדאמרינן במסכת יומא (דף לו:) והתודה על חטאת עון חטאת כתיב הכא וכפר עליו הכהן (ויקרא ד) וכתיב התם ביום הכפורים יעמד חי לפני ה' לכפר עליו וגו' (ויקרא טז) מה להלן כפרת דברים וביום כדיליף לקמן אף כאן כפרת דברים וביום : **למליקה** · של עוף : **לקבלה** · לקבלת הדם : **להזיה** · לזריקת הדם והזיית פרים הנשרפין וחטאות הפנימיות שהיא זריקה שלהן : **גמ' בכפרה דברים** · וידוי במס' יומא (דף לו:) מסיים לה אתה אומר בכפרת דברים או אינו אלא בכפרת דמים הרי הוא אומר ושחט את פר החטאת אשר לו למדנו שעדיין לא נשחט הפר : **כי ביום הזה יכפר עליכם** · אלמא כפרתו ביום : **והניף והקריב** · והקרבה היא הגשה דאי אפשר לומר הך הקרבה היא הקטרת הקומץ דהא כתיב בתריה וקמץ והקטיר ומה היא הגשה מגיש את המנחה ומגיעה בקרן מערבית דרומית של מזבח כנגד חודה של קרן ואח"כ קומץ ומקראי יליף לה במסכת סוטה (דף יד:) ובמנחות (דף יט:) : **לקמיצה ולהקטרה** · בהקטרת קומץ קאמר שהיא במנחה כנגד זריקת דם בזבחים ואינה כשרה אלא ביום אבל הקטר חלבים ואברים תנן במתני' דכשרים כל הלילה : **ביום צוותו** · להקריב את קרבניהם וכל הני הקרבת הקרבן נינהו דאילו הקטרת קומץ הקרבה (א) (היא) וקמיצה איתקש להקטרה דכתיב וקמץ והקטיר ומליקה עוף-מליקתו והזייתו כאחת והזייתו היא הקרבתו, קבלת דם הקרבה יקרי לה דאמר מר (חגיגה דף יא.) והקריבו זו קבלת הדם א"נ להקריב כל צורכי הקרבה קמיצה ומליקה וקבלה כולן צרכי הקרבה הן ואי אפשר בלא כהן, אבל הגשה ותנופה אינן מעכבין :

משפט

תורה אור

ספירה ביממא היא · מכאן קשיא לפירוש רש"י דכילד צולין (פסחים דף פא. ושם) דפריך ולר' יוסי דאמר מקצת היום ככולו וזבה שראתה בשבעה לספירתה אינה סותרת אם כן זבה גדולה לדידיה היכי משכחת לה ומשני [בראתה כל שני] בין השמשות דאז הוי סוף היום ותחלת האחר בטומאה וקשיא אמאי לא אמר בראתה בלילות דהא ספירת לילה לאו ספירה היא וכמאן שכל היום טמא כיון שתחילתו הוי טמא וי"ל דסבר ר' יוסי דסוף היום מהני לשמור כמו תחלת היום וה"נ משמע פרק שני דנזיר (דף טז.) בסופו דקאמר [לר"י זבה גמורה] היכי משכחת לה אי דחזי בפלגא דיומא אידך פלגא ליהוי לה שימור ואם תאמר אם כן רבי יוסי דסבר מקצת היום ככולו א"כ היה לו להקשות ר' יוסי ככותאי אמרה לשמעתיה כדקפריך לרב בנדה (דף שם.) וי"ל דכותאי אמרי אפי' מיום ראשון שפסקה בו דסופרתו ליום ראשון ור' יוסי לא אמר אלא מיום שבעה* : **והא** קי"ל דעם צאת הכוכבים ליליא הוא · ואם תאמר כיון דקיי"ל דבצאת הכוכבים הוי ליליא א"כ אמאי פליגי ר' יוסי ור' יהודה בבין השמשות* לימרו בצאת הכוכבים וי"ל דאף בשיעור צאת הכוכבים יש חילוק שיש כוכבים נראין ביום* : **והיה** לנו הלילה למשמר · קשיא דהא אמרינן בברכות (דף ב: ושם) גבי צאת הכוכבים לילה הוא ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר דכתיב והיה לנו הלילה למשמר ואמאי לא הוי ראייה גמורה כדמפקינן הכא מקרא ויש לומר דהתם בעי לאסוקי דזמן שכיבה דגבי ק"ש הוי צאת הכוכבים ומש"ה קאמרינן התם דאין זו ראייה גמורה דנהי דהוי לילה באותה שעה מ"מ לא הוי זמן שכיבה לכל אדם : **ולוידוי** יוה"כ (דתניא) קשיא אמאי איצטריך למימר האי כיון דתנא כל היום כשר לסמיכה והלא הוידוי אינו אלא בשעת סמיכה וי"ל דאי לאו האי הוה אמינא דוידוי זה (*כוידוי) דשאר סמיכות דאינו כשר כל היום ויגרוס נמי לסמיכה שלא תהא כשרה כל היום כשאר סמיכות משו"ה איצטריך למתני הוידוי : **לקמיצה** ולהקטרה דכתיב ביום צוותו · אבל שחיטה לא מפקינן מהאי קרא דלאו עבודה היא שהרי כשרה בזר וקרא משתעי בעבודה דכתיב להקריב את קרבניהם •וכן תנופה והגשה *אין צריך בהו כהן במנחה לפני הקמיצה : ***כל** הלילה כשר לקצירת העומר · אומר ר"ת שאם שכח לברך בלילה לא יברך ביום כדמשמע בהאי סתמא דמתני' דנהי דאיכא סתמא במנחות (דף עא.) דתני נקצר ביום כשר בדיעבד מ"מ סתמא דהכא עדיפא דהא קתני לה גבי הלכתא פסיקתא דדינא ועוד נראה דאפי' למאן דמכשר קצירת העומר ביום דיעבד מודה הוא גבי ספירה דאין לברך ביום משום דשנה עליה הכתוב לעכב דכתיב (ויקרא כג) תמימות ואי אתה מוצא תמימות אלא כשאתה מונה בלילה וכן כתוב בהלכות עצרת ובה"ג כתב דהיכא דאינשי לברך בלילה ימנה למחר בלא ברכה וכן הלכה אבל אם שכח לילה ויום לא ימנה עוד בברכה דבעינן תמימות וליכא *)ואחר שבירך על הספירה אומר יה"ר שיבנה וכו' מה שאין כן בתקיעת שופר ולולב והיינו טעמא לפי שאין (ב) אלא הזכרה עתה לבנין ביהמ"ק אבל לשופר ולולב יש עשיה :

ולהקטר

---

*) [עי' תוספות מנחות סו. סד"ה זכר למקדש]

[נ"ל אינו כוידוי]

[עיין תוספות מנחות ע. ד"ה מקמילה]

עיין למתני'

[נ"ל והיו כו' משמר והיום מלאכה]

[פסחים ד.]

ברכות כ:

פסחים נ.

[ברכות שם]

[נ"ל והיו]

[נ"ל משמר והיום מלאכה]

[נ"ל והיו]

[סוכה לח.]

מנחות עב.

[הא דלא תנא נמי לקרמה עי' תוס' יומא כ: תוס' ד"ה אלא ותוספות זבחים טו: ד"ה אלא]

[נ"ל רב יוסף]

יומא נג:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ביום צוותו וכו' הקרבה משמע וקמילה: (ב) תוס' ד"ה כל הלילה וכו' לפי שאין הזכרה אלא לבנין:

[סוטה יז: ע"ש בתוספות ד"ה מה משפט וכו' שדחו פרש"י ומפרשים באופן אחר]

רבינו חננאל

שנאמנה ומבלה ר' שמי בשם רב טהורה לביתה וטמאה לטהרות רבי אלעזר משום ר' חנינא טמאה בין לביתה בין לטהרות שנאמר וכובס שנית וטהר מה הראשונה לדעת שנאמר וצוה הכהן וכבסו אף שניה לדעת: וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר שנאמר ואנחנו עושים במלאכה חצים מחזיקים ברמחים מעלות השחר ועד צאת הככבים ש"מ מעלות השחר עד צאת הכוכבים יום הוא שנאמר והיום למלאכה כלומר לא היו עושים מלאכה אלא ביום : [מתני'] כל היום כשר לקריאת המגילה כו' : ירושלמי לקריאת המגילה [שנאמר] ביום אשר שברו אויבי היהודים וגו' לקריאת ההלל שנאמר זה היום עשה ה' לתקיעת שופר שנאמר יום תרועה יהיה לכם למוספין שנא' ביום צוותו את בני ישראל ואיתקש תפלת המוספין למוספין לנטילת לולב שנאמר ולקחתם לכם ביום הראשון וגו' (פירוש) לודוי הפרים ולודוי המעשר ולודוי יוה"כ לסמיכה לשחיטה ולתנופה ולכפרה ולהגשה לקמיצה ולהקטרה למליקה ולקבלה להזאה להשקאת סוטה לעריפת העגלה לטהר את המצורע אלו כולן כשרים כל היום · כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטיר חלבים ואימורין

זה

גליון הש"ס **גמרא** דכתיב וסמך ושחט · עיין מנחות דף צג ע"ב תוס' ד"ה ידו : **תוספות** ד"ה לקמילה וכו' וכן תנופה והגשה · עיין קדושין דף לו ע"א תוס' ד"ה הסמיכות ועי"ג :